

HÄDAOLUKORRA LAHENDAMISE PLAAN

Padise 2023

Sisukord

Olulised kontaktid	4
Padise lasteaia kriisimeeskonna koosseis:.....	4
Andmed lasteaia kohta	5
Hädaolukorra lahendamise üldpõhimõtted:.....	6
Info liikumine hädaolukorras:	6
Õnnetus lasteaias või õppekäigul/väljasõidul	7
ELUSTAMISE ABC	8
Lapse kadumine.....	9
Lapserööv	10
Agressiivne isik lasteaias	11
Joobes isik lasteaias.....	11
Äkkrünnak	12
Suhtlemine meediaga	14
Tulekahju.....	14
Evakuatsioonihäire	15
Kogunemiskohas:	15
Pommikahtlase eseme leid	16
Evakueerudes pommikahtlase eseme leiu korral	16
Äkkrünnaku ähvardus	16
Telefoni teel edastatud ähvardus	17
Kirja teel edastatud ähvardus	17
Interneti keskkonnas tehtud ähvardus	17
Pommiähvardus.....	18
Telefoni teel edastatud pommiähvardus.....	18
Suusõnal edastatud pommiähvardus	18
Kirja teel edastatud pommiähvardus	18

Muud kriisisituatsioonid.....	19
Surm	19
Õpetaja või lasteaiatöötaja surm.....	20
Lapse lähedase surm.....	20
Lasteaia töötaja lähedase surm.....	21
Lapse raske haigus	21
Vaimne vägivald	22
Füüsiline vägivald	22
Koduse füüsilise väärkohtlemise kahtlus	23
Seksuaalse väärkohtlemise kahtlus	24
Esmaabi	24
Astmahoog	24
Diabeet ehk suhkruhaigus	25
Eluohtlikud teadvusehäired diabeedi korral.....	25
Hüperglükeemia	25
Hüpoglükeemia	25
Epilepsiahoog.....	26
Nakkusoht lasteaias	27
Ennetusmeetmed	27
Õppetöö ja õppimisaeg epideemia tingimustes	28
Lasteaedade ja koolieelsete lasteasutuste sulgemine epidemioloogilisel näidustusel.....	29
LISA 1 Äkkrünnaku ähvarduse dokumenteerimise ankeet.....	30
LISA 2 Kogunemiskohta jõudnute kontroll-leht.....	32
LISA 3 Pommiähvarduse dokumenteerimise leht.....	33
LISA 4 SITUATSIOONIKAART	34

Olulised kontaktid

Päästeamet, politsei ja kiirabi **112**

Lasteaia kriisimeeskond

- Direktor – Triin Merila, telefon: 56498614
- Majandusjuhataja – Annika Sepp, telefon 5275241
- Õppejuht – Kristi Amberman, telefon 56622825
- Õpetaja - Evelyn Tammaru, 56642179
- Assistent – Hille Pokk, 58121392

Meeskonna liikmeid asendavad vajadusel: Ühe või mitme kriisimeeskonna liikme puudumisel teeb meeskonna töö ära kohal olev meeskonna liige. Kriisimeeskonna liikmed asendavad üksteist.

Padise lasteaia kriisimeeskonna koosseis:

- direktor – võtab vastu otsuseid, suhtleb politseiga, pärast kriisi meediaga; raporteerivad vahetult toimuvast;
- õppealajuhataja – annavad ülevaate rühmade liikumisest, raporteerivad vahetult toimuvast; suhtleb lastevanematega; suhtleb huviringide juhendajatega, teavitab neid tekkinud olukorrast;
- majandusjuhataja – alustab situatsioonikaardi täitmist, tagab turvalisuse lasteaia territooriumil, kontrollib, kas 112 on hädaolukorrast teavitatud; raporteerivad vahetult toimuvast; osutab meditsiinilist esmaabi.
- õpetaja – haldab kooli sotsiaalmeedia kanaleid ja kodulehekülge, kriisimeeskonna infovahetus; raporteerivad vahetult toimuvast;
- kriisimeeskonna juhi poolt määratud isik – nõustab kriisi ajal ja järgselt, selgitab välja ja jälgib riskigrupi kuuluvaid lapsi ja töötajaid;

Kriisimeeskonna liige	Asendaja
Triin Merila	Kristi Amberman
Annika Sepp	Triin Merila
Kristi Amberman	Annika Sepp
Evelyn Tammaru	Hille Pokk
Hille Pokk	Evelyn Tammaru

Kontaktisikud väljaspool lasteaeda:

- Hädaabinumber 112
- Piirkonnapolitseinik Aile Kask 6124596
- Piirkonnapolitseinik Jaan Vokk 6124597
- Lääne-Harju Vallavalitsuse lastekaitsespetsialist Küllike Zukker 53033482
- Lääne-Harju Vallavalitsuse kommunikatsioonijuht Kadri Kauksi 56238831
- Lääne-Harju Vallavanem Jaanus Saat 6776330
- Lääne-Harju Vallavalitsuse haridusosakonna juhataja Liivi Siim 5124180
- Lääne-Harju Vallavalitsus 6790600
- Ohvriabi kriisitelefoni 116006
- Usaldustelefon 127
- Lasteabi 116111
- Riigiinfo telefon 1247

Andmed lasteaia kohta

Lasteaia aadress: Lasteaia Padise küla, Lääne-Harju vald, Harju maakond 76001

Laste arv: 83

Töötajate arv: 26

Üldvõtmete asukoht: direktori kabinet

„Tegutsemise äkkrünnaku korral“ juhendi asukoht: ATS kilbi kõrval peasissepääsu juures

Lasteaia plaani asukoht: ATS kilbi kõrval peasissepääsu juures

Varjumishäire kirjeldus: kolm kella

Tulekahju häiresignaali kirjeldus: kellad hakkavad tööle

Häiresignaal evakueerumise algatamiseks: Tulekahjusignalisatsioon hakkab tööle ja kui uuesti käivitub peale väljalülitamist, tähendab, et on tõeline oht. Evakuatsiooni kinnituse annab tulekolde avastaja.

Turvaline kogunemiskoht evakuatsiooni korral: Väravast välja ja üle tee haljasalal

Alternatiivne kogunemiskoht sõltuvalt ilmastikuoludest, tuule suunast või õnnetuse asukohast, kuhu lapsed viia või sõidutada, asub: Padise Põhikool või Padise Rahvamaja.

Evakuatsiooni juhi eraldusriietus sündmuskohas tegutsemiseks: Kollane turva/helkurvest.

Lisainfo: „Lasteaia hädaolukorra lahendamise plaan“ on kohustuslik tutvumiseks kõigile töötajatele ning uuele töötajale enne tööle asumist. Dokument vaadatakse üle üks kord aastas pedagoogilise nõukogu koosolekul ja kord aastas hoolekogu koosolekul.

Hädaolukorra lahendamise üldpõhimõtted:

- **Selgita**, millise hädaolukorraga on tegemist (tegutsemise põhimõtted on erinevates hädaolukordades erinevad).
- **Päästa** vahetus ohus olijad! Jaga järgnevad ülesanded, kui abistajaid on rohkem!
- Vastavalt hädaolukorrale **teavita** sellest teisi, vältimaks nende ohtu sattumist.
- Vajadusel anna elupäästavat **esmaabi**.
- **Helista** hädaabinumbri **112**

Helistades 112 räägi:

- Mis on juhtunud?
- Kus? Täpne aadress või lasteaia nimi!
- Kas keegi on viga saanud?
- Oma nimi ja telefon (et sulle saaks tagasi helistada)
- Vasta küsimustele lühidalt ja täpselt!
- Ära katkesta ise kõnet!

Info liikumine hädaolukorras:

Lasteaia töötajad teavitavad hädaolukorras lasteaia direktorit, Triin Merila't, telefon: 56498614, tema puudumisel asendab teda õppejuht Kristi Amberman'i, tel 56622825, tema puudumisel asendab teda majandusjuhataja Annika Sepp, telefon 5275241. Tema puudumisel asendab teda õpetaja Evelyn Tammaru, telefon 56642179 ja tema puudumisel asendab assistent Hille Pokk, telefon 58121392.

Info liikumise skeem ja teavitamise vahend kriisimeeskonnas hädaolukorra puhul:

Lasteaia töötajatele edastatakse hädaolukorras vajalik info, näiteks info lasteaia sulgemise, erakorralise info kogunemise kohta jmt. Algab koheselt situatsioonikaardi täitmine (eksemplarid olemas igas rühmas, direktori, õppejuhi ja majandusjuhataja kabinetis, peaukse

juures ATS süsteemi juures). Esimese info läheb edasi suusõnaliselt kohalolevatele töötajatele ning Eliis kirjana ülejäänud töötajatele.

- Tööpäeva sees: telefoni, Eliis.eu keskkonna ja e-kirja teel
- Tööpäeva sees lasteaias mitte viibivatele töötajatele: Eliis.eu, e-kirja ja telefoni teel
- Töövälisel ajal: Eliis.eu, telefoni ja e-kirja teel.

Lapsevanemate/hooldajate teavitamise viisid/vahendid ja info liikumise skeem, kui ajakriitiline info on vaja edastada:

- Ühe rühma vanematele/hooldajatele: Eliisi kaudu meilile, rühma õpetaja teavitab lapsevanemaid/hooldajaid telefoni teel, e-kirja teel.
- Kõigile lapsevanematele/hooldajatele: teade Eliisi kaudu meilile, koduleheküljele, e-kirja teel.

Õnnetus lasteaias või õppekäigul/väljasõidul

Õnnetuse puhul:

1. Anna esmaabi;
2. vajadusel helista 112, kui seda pole veel tehtud;
3. täpsusta kogu õnnetusega seotud info;
4. eralda kannatanu teistest lastest;
5. teavita lapsevanemaid;
6. teavita lasteaia direktorit;
7. fikseeri kellaeg;
8. jää kannatanu juurde kuni vanemate saabumiseni;

Õnnetuse järgselt:

1. jälgi, kas juhtunu oli laste jaoks traumeeriv;
2. vajadusel käsitle teemat – räägi kogu rühmaga või õnnetusega kokku puutunud lastega individuaalselt;
3. õnnetuse käsitlemisel kasuta vajadusel spetsialistide abi;
4. jälgi, kas on märke sellest, et juhtunu polnud õnnetus, vaid kiusamise tagajärg – tegele probleemiga koheselt;

5. tuvasta, kas õnnetuses oli keegi süüdi või tunneb ennast süüdi olevat – aita lapsel leida võimalus süütundest vabaneda või paku vajadusel tuge, et ta ei jääks süüd kandma;
6. pane tähele, kas õnnetus põhjustas konflikti laste vahel – aita konflikt lahendada.

ELUSTAMISE ABC

A – hingamisteede avamine

- Aseta oma üks käsi kannatanu otsmikule ja painuta tema pead õrnalt tahapoole.
- Eemalda kannatanu suust võõrkehad (hambaproteesid, okse, toit jne).
- Aseta oma sõrmeotsad kannatanu lõua alla ja tõsta lõug ette-üles.
- Kontrolli, kas kannatanu nüüd hingab.
- Kui kahtlustad lüüsimba kaelaosa vigastust, ära pead tahapoole kalluta, vaid ava hingamisteed tõstes ainult õrnalt alalõuga.

B – kunstlik hingamine

- Aseta oma üks käsi kannatanu lõua alla ja teine laubale, surudes sellega pea kuklasse ja lõua ette-üles.
- Laubal oleva käe sõrmedega suru kinni tema ninasõõrmed.
- Suru oma avatud suu tihedalt ümber kannatanu avatud suu.
- Puhu õhk ühtlaselt kannatanu suhu ja jälgi, et tema rindkere samal ajal kerkiks.
- Tõsta hetkeks oma pea ja lase kannatanul ise välja hingata.
- Korda sissepuhumist teist korda.

C – kaudne südamemassaaž

- Aseta kannatanu selili kõvale alusele.
- Lasku põlvili kannatanu kõrvale.
- Aseta oma ühe labakäe tüvi kannatanu rinnaku keskele.
- Aseta oma teise labakäe tüvi esimese käe peale ja seo sõrmed omavahel.
- Suru sirgete kätega kannatanu rinnakule nii, et rindkere vajuks 4-5 cm.
- Vajuta nii 30 korda kiirusega umbes 100 survet minutis käsi kannatanu rindkerelt eemaldamata.
- Surve ja survest vabastamine vahekord on 1:1.
- Pärast seda tee jälle 2 õhku sissepuhumist kopsudesse.

Jätka elustamist kiirabi saabumiseni või kuni kannatanu hakkab ise hingama ja pulssi on tunda. Juhul kui kaitsemaski ei ole käepärast ja suust suhu hingamine ei ole elustajale tänapäevatingimustes turvaline, on parem teha ainult südamemassaaži, kui üldse mitte elustada. Kannatanu ellujäämise võimalus on suurem ka siis, kui elustatakse ilma kunstliku hingamiseta.

Lapse kadumine

1. Uuri lastelt
 - Kas keegi ei märganud lapse lahkumist?
 - Millal kadunud kaaslast viimati nähti?
 - Kus kadunud kaaslast viimati nähti?
 - Kas keegi teab, miks kadunud laps ära läks (konflikt, keegi kutsus, tahtis koju minna vms)?
2. Alusta koheselt lapse otsimist lasteaia lähiümbrusest. **NB!** Teised lapsed ei tohi jääda järelevalveta!
3. Informeeri lasteaia direktorit.
4. Teavita politseid numbril 112 ja tegutse vastavalt politseilt saadud juhistele. **Kui lapse asukoha ja olukorra kohta puudub ka lapsevanematel info, on õpetaja kohustatud teavitama politseid, ka juhul, kui vanem ei soovi teavitamist, sest lapse elu ja tervis võivad olla ohus.**
5. Kõne valda:
 - Lääne-Harju Vallavalitsuse kommunikatsioonijuht Kadri Kauksi 56238831
 - Lääne-Harju Vallavanem Jaanus Saat 6776330
 - Lääne- Harju Vallavalitsuse haridusosakonna juhataja Liivi Siim 5124180
 - Lääne-Harju Vallavalitsus 6790600
6. Kui kadunud laps leitakse, informeeri sellest kõiki osapooli, otsimine katkestatakse.

ÄRA MINE LAST OTSIMA, JÄTTES ÜLEJAANUD LAPSED ÜKSI!

Järeltöö

1. Aruta juhtunut lapsega, et ta mõistaks olnud situatsiooni tõsidust. Väldi süüdistamist ja lapsega riidlemist, see ei aita tal olnud mõista ja oma tegude eest vastutust võtta.
2. Vajadusel käsitle juhtunut rühmas.

3. Psühholoogiline abi

Lapserööv

Rööv tundmatu (võõra) isiku poolt.

1. Teavita politseid lühinumbril 112.
2. Anna lapseröövist teada lasteaia juhtkonnale või kriisimeeskonna juhile.
3. Küsitle lasteaia töötajaid, et selgitada, kas nähti isikut, kes lapse kaasa viis.
4. Lapseröövi toimumisest teavitab lapse vanemat/vanemaid politsei.
5. Lapseröövi korral teatada politseile:
 - Olukorra kirjeldus;
 - Lasteaia aadress;
 - Võimalusel röövija nimi, telefon, kodune aadress;
 - Isikukirjeldus (riietus, kasv jne);
 - Liikumissuund;
 - Transpordivahend, millega liigub (auto mark, number, värv);
 - Lasteaiast koos lapsega lahkumise aeg.

Nn rahuliku röövija (lapsevanema) korral, kellel on lähenemiskeeld (hooldusõigus, otsustusõigusega või esindusõigus):

1. Alusta vestlust, püüa rahulikult olukorda selgitada.
2. Võida vestluseks aega.
3. Lapse kaasavõtmist ei tohi füüsiliselt takistada, et mitte seada ohtu teiste laste ja enda turvalisust.
4. Püüa või võimalusel palu kellelgi helistada teisele lapsevanemale.
5. Kui teist lapsevanemat pole või temaga ei saa kontakti, võta kontakt kolmanda isikuga (kontaktandmete SOS kontakt).
6. Eemalda võimalusel laps tekkinud olukorrast või suundu röövijaga teise ruumi.
7. Teata teistele lastaia töötajatele röövist, et takistada lapse röövija võimalikku liikumist majas.
8. Teata röövist lasteaia juhtkonnale või kriisimeeskonna juhile.
9. Peale röövija lahkumist helista 112 ja anna edasi teadaolev info lahkunud isiku kohta ja vasta rahulikult politsei küsimustele.

Juhul kui ühel lapsevanematest on lapsega suhtlemine juriidiliselt tõkestatud (nt puudub või on piiratud esindusõigus, on kohaldatud lähenemiskeeld vms), peab lasteaed selleks, et seadust täita, omama koopiaid seda puudutavatest dokumentidest.

Algatus ja kirjalik dokument peavad sel juhul tulema lapsevanemalt, kellel on seadusest tulenev esindusõigus.

Agressiivne või röövi käigus agressiivseks muutunud röövija (lapsevanem), kellel on lähenemiskeeld:

1. Helista 112, kui röövija ähvardab, karjub ja käitub solvavalt.
2. Teata teiste rühmade õpetajatele agressiivsest isikust lasteaias, et takistada lapse röövija võimalikku liikumist majas ja tagada nii teiste laste ja õpetajate turvalisus.
3. Teata röövist lasteaia juhtkonnale või kriisimeeskonna juhile.
4. Eemalda võimalusel laps tekkinud olukorrast või sulgu koos lastega ruumi, mis on varjumisruumina kokku lepitud.
5. Ära takista füüsiliselt lapse kaasa võtmist, et mitte seada ohtu teiste laste ja enda turvalisust.
6. Lapsröövi toimumisest teavitab lapse teist vanemat politsei.

Agressiivne isik lasteaias

1. Helista 112, kui agressiivne isik ähvardab, karjub ja käitub solvavalt.
2. Teata kriisimeeskonna juhile või lasteaia juhtkonnale või teiste rühmade õpetajatele agressiivsest isikust lasteaias, et takistada tema võimalikku liikumist majas ja tagada nii teiste laste ja õpetajate turvalisus.
3. Eemalda võimalusel lapsed tekkinud olukorrast või sulgu koos lastega ruumi, mis on varjumisruumina kokku lepitud.

Joobes isik lasteaias

1. Võimalusel keeldu last üle andmast lapsevanemale või tema poolt volitatud täiskasvanud isikule, kes on märgatavate joobetunnustega.
2. Hoidu füüsiliselt takistamast lapse kaasa võtmist, et mitte seada ohtu teiste laste ja enda turvalisust.

3. Helista või palu kaastöötajal helistada lapse teisele vanemale, et teda informeerida ja paluda tulla lapsele järele.
4. Vestle joobetunnustega isikuga, et võita aega ning hinnata isiku käitumist, meeleolu, võimalust teda mõjutada.
5. Kui joobes isik muutub agressiivseks, liigu teise ruumi või sulgu koos lastega, mis on varjumisruumina kokku lepitud.
6. Helista 112, kui isik juhib sõidukit või muutub agressiivseks.

Teata politseile;

- Olukorra kirjeldus;
- Lasteaia aadress;
- Võimalusel isiku nimi, telefon, kodune aadress;
- Liikumissuund;
- Transpordivahend, millega liigub (auto mark, number, värv);
- Lasteaiast koos lapsega lahkumise aeg.
- Kui alkoholijoobes isiku käitumine kasvab üle äkkrünnakuks, siis tegutseda vastavalt juhendile „lasteaia tegevus äkkrünnaku korral!“.

Pea meeles:

Lapsevanemaga probleemi lahendades ei tohi laps või teised rühma lapsed olla kuuldekauguses. Probleemi kordumisel on vaja pidada nõu omaavalitsuse lastekaitsetöötajaga.

NB! Kõige olulisem on tagada laste ja täiskasvanute turvalisus.

Äkkrünnak

Rünnakut avastades

võimalusel varju, vajadusel põgene. Kui lapsed on turvaliselt peidus või evakueeritud, siis teavita 112.

Äkkrünnak, varjumine

1. Jää rahulikuks ja kutsu kõik lapsed enda juurde.
2. Lukusta uks.
3. Eemaldu lastega udest ja akendest ning püsige võimalikult vaikselt ja madalal, varjuge laudade, kappide, riulite taha.

4. Jää ootama politsei saabumist. NB! Ust tohib avada ainult siis, kui oled kindel, et avamist palub politsei või lasteaia juhtkond. Vajadusel identifitseeri politsei 112 vahendusel.

Ära püüa ründajaga kontakteeruda! – maailmapraktika kohaselt on sellised katsed lõppenud surmaga.

Ära mine rühmast välja esmaabi andma! – see võib lõppeda sinu surmaga. Kui näed esmaabi vajadust, helista 112, kirjelda olukorda ja abivajaja täpset asukohta lasteaias.

NB! Kui rünnakuga kaasneb süütamine või plahvatus ja käivitub evakatsioonihäire, pead sina ise otsustama, kas turvalisem on varjuda või evakueeruda.

Käitumine varjumise ajal:

1. Ole ise rahulik ja oma korraldustes kindel.
2. Võimalusel leia lastele mingi tegevus
3. Fikseeri varjumise alguse kellaaeg – oodates tundub aeg realselt pikem.
4. Anna lastele teada, et vanematega kontakteerub esimesel võimalusel lasteaia direktor.
5. Lülita oma telefon hääletule režiimile, võimalusel helista 112, anna teada enda asukohast ja varjajate olukorrast.
6. Kui sul on infot kurjategija liikumisest, edasta see 112.
7. Kui keegi ruumis olijatest vajab arstiabi, helista 112, kirjelda olukorda ja abivajaja täpset asukohta lasteaias.

NB! Juhul, kui rühma ust ei ole võimalik lukustada, tuleb evakueeruda, äärmiselt ohtlik on jääda ruumi, mida ei ole võimalik lukustada.

Õuealal

1. Kutsu võimalikult kiiresti kõik rühma lapsed enda juurde.
2. Liigu ohust kaugemale, vali kõige ohutumana tunduv suund.
3. Varju sobivaimasse kohta, kuhu saad turvaliselt liikuda, võimalusel kokkulepitud kogunemiskohta.
4. Jälgi, et kõik lapsed on sinuga.
5. Esimesel võimaluse anna numbril 112 teada:
 - Mis rühmaga sa koos oled;

- Mitu last on koos sinuga.
6. Edasi käitu vastavalt varjumise juhendile.

Majja varjuda võid vaid juhul, kui oled kindel, et ründaja ei viibi majas.

Äkkrünnak, evakueerumine

1. Jää rahulikuks ja kutsu lapsed enda juurde.
2. Evakueeru koos lastega liikudes mööda kindlaksmääratud evakuatsiooniteed.
Evakuatsiooniteel ohu avastamise korral liigu kiiresti ohust eemale ning kasuta mõnda muud evakuatsiooniteed (vajadusel improviseeri ja mõtle evakuatsioonitee ise välja).
3. Kasuta võimalikult varjatud teid.
4. Liigu kokkulepitud kogunemiskohta või sobivaimasse kohta, kuhu saad turvaliselt liikuda.
5. Kogunemiskohas pöördu infot koguva õpetaja poole ja edasta teave:
 - Mis rühm jõudis kogunemiskohta;
 - Mitu last on sinuga;
 - Kas keegi on puudu.
6. Kui sa liikusid mujale, edasta nimetatud teave ja enda ning laste asukoht ja olukord numbrile 112.

Suhtlemine meediaga

Äkkrünnaku lahendamine kuulub politsei vastutusalasse. **Meediapäringutele vastab ainult politsei kõneisik või lasteaia direktor, kes annab politseiga kooskõlastatud infot.**

Kui sinu poole pöördub ajakirjanik:

- Ütle oma nimi ja amet;
- Kinnita, et antud olukorras vastab ajakirjanike küsimustele **ainult** politsei kõneisik või lasteaia direktor.

Kõigil täiskasvanutel on kohustus kaitsta lapsi meedia ning uudishimuliku üldsuse eest.

Tulekahju

1. Päästa vahetus ohus olijad ning jaga ülesanded, kui abistajaid on rohkem.
2. Anna evakuatsioonihäire.

3. Helista 112
4. Kustuta esmaste tulekustutusvahenditega.
5. Teavita lasteaia direktorit.
6. Naase võimalikult kiiresti oma laste juurde ja võimalusel evakueeri lapsed suundudes kokkulepitud kogunemiskohta.

Evakuatsioonihäire

1. Säilita rahu.
2. Evakueeru koos lastega.
3. Kui koridoris on suitsu, kontrolli enne laste evakueerimist, kas evakuatsioonitee on väljumiseks ohutu.
4. Sulge uksed ja aknad, ära lukusta!
5. Võta kaasa rühma nimekiri.

Kogunemiskohas:

1. Kontrolli laste kohalolekut:
2. Kogunemiskohta tuleb jääda seniks, kuni päästemeeskonna juht või lasteaia direktor annab järgmised korraldused.

Ohtliku evakuatsiooni asemel rühma varjumine

1. Sulge rühma uks ja aknad.
2. Anna lastele korraldus liikuda akende juurde ja teha ennast aknast nähtavaks.
3. Võimalusel teavita 112 või lasteaia direktorit või kriisimeeskonna juhti olukorrast.
4. Kata uksepraod ja avaused niiskete rätikute või riidetega, et takistada suitsu ligipääsu rühma.
5. Suitsu täis ruumis hoidke madalale, kus õhk on puhtam.

Suitsuse koridori läbimine evakueerudes

1. Võimalusel tee eelnevalt kindlaks, milline evakuatsiooniteekond on väljumiseks kõige ohutum.
2. Kui pead läbima suitsuse koridori, hoia madalale, kus õhk on puhtam.
3. Kata suu ja nina niiske riidega.
4. Liikudes toeta käed vastu seina, et säilitada õige suund.
5. Pead püsima lastega koos.

6. Hoonest välja jõudes tuleb liikuda kokkulepitud kogunemiskohta.
7. Kogunemiskohas kontrolli, et kõik ruumist väljunud lapsed on sinuga, edasta info kohal olevale kriisimeeskonna liikmele: 1. kriisimeeskonna juhile, 2. direktorile.

Pommikahtlase eseme leid

1. Ära puuduta ega liiguta eset! Eemaldu sellest. Anna korraldus teistele sellest eemaldumiseks!
2. Teata leiust 112, anna võimalikult täpne eseme ja selle asukoha kirjeldus – helistamiseks eemaldu esemest, ära kasuta mobiiltelefoni ega raadiosidevahendit vähemalt 50 m raadiuses kahtlasest esemest.
3. Teavita leiust lasteaia kriisimeeskonna juhti, kes alustab evakueerimist.

Ära puuduta ega liiguta kahtlast eset!

Ära kasuta mobiiltelefoni ega raadiojaama vähemalt 50 m raadiuses kahtlasest esemest!

Evakueerudes pommikahtlase eseme leiu korral

1. Võimalusel ava aknad, plahvatuse korral on kahjustused siis väiksemad.
2. Vaata ruum kiiresti üle, kas näed midagi kahtlast (ese, mida selles ruumis pole varem olnud vms).
3. Kui leiad kahtlase eseme, lahku ruumist ja teavita leiust politseitöötajat, päästeteenistust või lasteaia kriisimeeskonda.
4. Võta kaasa rühma nimekiri.
5. Võta kaasa isiklikud asjad – ruumi vabastamine kottidest jmt lihtsustab ruumi edasist kontrolli.
6. Kogunemiskohta jõudes kontrolli kõigi kohalolekut ja edasta infot koguvale õpetajale teave, kui palju oli lapsi rühmas, kui palju puudus, kui palju jõudis kogunemiskohta.

Äkkrünnaku ähvardus

Ringlevad kuulujutud ähvardusest.

1. Täpsusta infot.
2. Teavita lasteaia kriisimeeskonda.

3. Teavita 112.

Kui sul on kahtlus, et keegi plaanib ükskõik mis moel rünnakut, aga kahtled ähvarduse tõepärasuse või info piisavuses, räägi kahtlustest ikkagi kriisimeeskonnale.

Telefoni teel edastatud ähvardus

1. Jää rahulikuks.
2. Hoia kõneleja liinil nii kaua kui võimalik.
3. Samaaegselt püüa teavitada politseid numbril 112 (palu lähedal olijate abi vms).
4. Püüa teada saada, pane kirja:
 - Millal rünnak toimub (kuupäev/kellaaeg)?
 - Kus rünnak toimub?
 - Kuidas võib rünnak toimuda?
 - Mis eesmärgil?
 - Kas ründaja on juba sündmuskohal?
 - Kes on helistaja?
 - Pane tähele kõneleja hääletooni, väljendeid, taustaheliseid jmt.
5. Pärast kõne lõppu teavita 112 ja kriisimeeskonda. Kui oled kindel, et tegemist on alusetu ähvarduse või naljaga, teavita ikkagi kriisimeeskonda.
6. Esimesel võimalusel täida ähvarduse dokumenteerimiseks ankeet (vt lisa 1)

NB! Kui ähvardaja kavatseb rünnata kohe, anna viivitamatult varjumishäire ja teavita kohe 112.

Kirja teel edastatud ähvardus

1. Teavita 112.
2. Säilita kiri kiletaskus ja anna see uurimiseks üle politseile/ salvesta kiri.
3. Teavita lasteaia kriisimeeskonda.

Interneti keskkonnas tehtud ähvardus

1. Salvesta ähvardus või vestlus, mille käigus ähvardati.
2. Märgi juurde portaali, kus ähvardus edastati.
3. Fikseeri ähvarduse edastamise kellaaeg.
4. Teavita koheselt 112 ja edasta salvestatud materjal.
5. Teavita lasteaia kriisimeeskonda.

Ära sulge portaali ähvardust salvestamata!

Pommiähvardus

Telefoni teel edastatud pommiähvardus

1. Säilita rahu.
2. Võimalusel teavita paralleelselt 112 (nt kata toru käega kinni ja helista 112, anna lähedal olijale käega märku, et vajad abi, kirjuta sedelile märksõnad, et lähedal olev kolleeg mõistaks olukorda ja teavitaks 112 vms).
3. Numbrinäiduga telefoni puhul fikseeri number.
4. Hoia kõneleja liinil nii kaua kui võimalik, kuula teda katkestamata.
5. Kirjuta üles kõik, mida kõneleja räägib:
 - Kus lõhkeseadeldis asub?
 - Milline välja näeb?
 - Kuidas ja kes käivitab seadeldise?
 - Milla plahvatab (kellaaeg)?
 - Mis on pommipaneku eesmärk?
 - Kas ähvardaja nõuab midagi?
 - Kes on helistaja?
6. Pane tähele kõneleja hääletooni, väljendeid, taustaheliseid jmt.
7. Teavita lasteaia kriisimeeskonda.
8. Esimesel võimalusel täida ähvarduse dokumenteerimise ankeet (vt lisa 2).

Suusõnal edastatud pommiähvardus

1. Teavita 112.
2. Võimalusel pea ähvardajat kinni politsei saabumiseni või võta tema kontaktandmed.
3. Teavita lasteaia kriisimeeskonda.

Kirja teel edastatud pommiähvardus

1. Teavita 112.
2. Säilita kiri kiletaskus ja anna see uurimiseks üle politseile.
3. Teavita lasteaia kriisimeeskonda.

Muud kriisisituatsioonid

Surm

Lapse surm väljaspool lasteaeda

1. Teate saanu võtab koheselt ühendust direktoriga või kellegagi kriisimeeskonnast.
2. Kutsutakse kokku kriisimeeskond.
3. Direktor kinnitab info ja teavitab juhtunust lasteaia töötajaid.
4. Lipp langetatakse poolde masti.
5. Lähtuvalt olukorrast kaalutakse vanemates rühmades, kas korraldada mälestuskogunemine. Talitust ei ole soovitatav pidada päeva lõpus.
6. Sõltuvalt sellest, kus ja mil viisil sündmus aset leidis, otsustatakse, kas ja kuidas teavitada lapsi.
7. Kriisimeeskond teavitab kõiki rühma lapsevanemaid rühmakaaslase surmast.
8. Rühma õpetajale võib vajadusel abiks olla keegi lasteaia kriisimeeskonna liikmetest.
9. Rühma õpetaja ja kriisimeeskond otsustab, kes võtab ühendust lahkunu perekonnaga, et:
 - Avaldada kaastunnet
 - Informeerida lasteaias tehtavast
 - Läbi arutada võimalik lasteaia poolne abi ning perekonna soovid seoses mälestusrituaalidega lastaias, õpetajate osalemisega matustel jms.
10. Rühma õpetaja avaldab rühma poolt kaastunnet lapse omastele (kaastundeavaldus).
11. Kriisimeeskond avaldab kaastundeavalduse lasteaia poolt.

Kaaslase surmast rääkimine

- Enda rahulikkus loob turvalise olukorra.
- Räägi kogu tõde otse ühe lausena (võid lauset korrata mitu korda).
- Välti abstraktseid väljendeid nagu uinunud, puhkama läinud vms. Rääkige surmast otsesõnu (sõnaga surm).
- Räägi lastele, mis edasi hakkab toimuma.
- Räägi lastele leina reaktsioonidest – mõtetest ja tunnetest.
- Lase lastel oma tundeid väljendada.
- Soovita lastel rääkida vanemate või sõpradega.

- Räägi lastega, kelle poole võivad nad vajadusel pöörduda, kui nad soovivad juhtunust rääkida. Räägi ka, millist välist abi võiks kasutada, kust võiks välist abi leida.
- Võta arvesse laste kultuuri, tausta ja olukorda.
- Ole teadlik enda stressireaktsioonidest. Kui mingil põhjusel on raske üksi lastega juhtunut käsitleda, kutsu appi kolleeg või kriisimeeskonna liige.

Õpetaja või lasteaia töötaja surm

1. Teate saanu võtab koheselt ühendust direktoriga või kellegagi kriisimeeskonnast.
2. Kutsutakse kokku kriisimeeskond.
3. Direktor kinnitab info ja teavitab juhtunust töötajaid.
4. Lasteaia direktor või kriisimeeskonna liige räägib juhtunust lastele, kelle õpetaja lahkunud oli.
5. Lahkunud õpetaja rühmale leitakse võimalikult kiiresti tugiisik.
6. Lastele antakse võimalus oma mõtetest ja tunnetest rääkida, vajadusel kaastakse psühholoog.
7. Lipp lastakse poolde masti.
8. Sobivasse kohta (nt lasteaia fuajeesse) asetatakse lahkunu foto, küünal (võimalusel musta lindiga), lilled ja/ või sissekannete tegemiseks mälestuste raamat.
9. Kriisimeeskonna otsusel viiakse läbi mälestuskogunemine. Kogunemist ei soovitata pidada päeva lõpus.
10. Vajadusel teatatakse juhtunust kirjalikult kodudesse või kutsutakse kokku lastevanemate koosolek.
11. Töötajad lepivad koostöös kriisimeeskonnaga kokku konkreetsetes tegevustes (kaastundeavaldused, matused).
12. Direktor lepib omastega kokku lasteaia töötajate võimaluse osaleda matustel.
13. Kriisimeeskond arutab läbi vajalike tugiteenuste organiseerimise ja vajaduse järeltöö osas.

Lapse lähedase surm

1. Direktor, kriisimeeskonna liige või rühma õpetaja kinnitab teate tõepärasusest lapse lähedaste käest.
2. Kui laps ei tea veel juhtunust, kutsutakse lasteaeda keegi lapse lähedastest, kes lapsele juhtunust räägib.

3. Last ei jäeta mitte mingil juhul üksi: hoolitsetakse, et tal oleks võimalik olla täiskasvanu läheduses.
4. Õpetaja võib rääkida juhtunust rühma lastele, kui on saadud luba laste omastelt.
5. Õpetaja räägib rühmakaaslastega ja selgitab, kuidas käituda leinajaga.
6. Õpetaja vestleb lapsega ja annab teada talle võimalusest alati tema poole pöörduda, kui laps soovib juhtunust rääkida, lastes lapsel oma tegelikke tundeid välja elada.
7. Õpetaja jälgib lapse ja kaaslaste toibumist ja võimaliku toe vajadust. Soovitab professionaalset abi, kui selleks on vajadus.
8. Lähedase kaotanud lapse jaoks võib olla argiste toimingute tegemine pikka aega raskendatud. Jälgi, kas lastele võib olla vajalik organiseerida psühholoogiline järeltöö.
9. Aita lapsel võimalikult kiiresti tavaelu rutiini tagasi pöörduda. Samas on tähtis, et lapse individuaalseid leinareaktsioone aktsepteeritakse.

Lasteaia töötaja lähedase surm

1. Lasteaia direktor informeerib vajadusel töökaaslast, olles enne läbi rääkinud leinava töötajaga.
2. Kui teade tuleb keset tööpäeva, saadetakse töötaja koju või haiglasse/sündmuskohale.
3. Direktor räägib vajadusel töötajaga juhtunust ja tööle naasmisest.
4. Arutatakse töötajaga, kas ja kuidas teavitada lapsi või kuidas teemat lasteaias käsitletakse, arvestades tema soovi.
5. Rühma meeskonnaliige teavitab lapsi, kui töötaja peab olema pikemalt töölt eemal.
6. Kriisimeeskond avaldab kolleegide poolt kaastundeavalduse.
7. Leinaja tööle naastes pea meeles:
 - Leinav töökaaslane vajab rahu ja tuge, mitte vältimatult sõnu, liigne tähelepanu võib olla koormav.
 - Argirutiini jätkamine on leina puhul toetav.
 - Ole tähelepanelik ja märka muutusi leinava töökaaslase igapäevases olekus ka hiljem.
8. Vajadusel leitakse võimalused vähendada leinaja töökoormust või korraldatakse ümber.

Lapse raske haigus

1. Teate saanud töötaja informeerib lasteaia direktorit.
2. Teate tõepärasust täpsustatakse lapse lähedastega.

3. Kriisimeeskond koguneb vajadusel.
4. Vajadusel ja lapsevanema loal räägitakse teistele rühma lastele.
5. Laps jätkab lasteaia käimist, kui ta on selleks võimeline ja juhul, kui lapsevanem seda soovib.
6. Lapsega tekkida võivate võimalike kriitiliste olukordade tarbeks antakse personalile esmaabi ja toimetuleku juhend.
7. Vajadusel kutsutakse meditsiinitöötaja rääkima rühmale antud haigusest.
8. Rühma õpetaja organiseerib, et lapsega säiliks kontakt haiglas või kodus haige olemise ajal.
9. Lapse ja tema perekonna soove kuulatakse ja nendega arvestatakse.

Vaimne vägivald

Kiusamisele on vaja koheselt reageerida.

1. Kogu infot, jälgi lapsi ja küsitله kolleege – kes õpetajatest/lastest kiusamist pealt näinud? Kes on liider? Kas kiusatav propageerib ise kiusamist?
2. Määratle, kas lapse käitumine oli hetkeline ja ühekordne emotsioon või kestav probleem.
3. Vestle kiusamises kahtlustatavatega individuaalselt. Kuula, ära süüdistata. Oota, millise lahenduse laps ise pakub.
4. Vestle individuaalselt tõenäolise ohvriga. Julgusta rääkima, väldi suunavaid küsimusi.
5. Korralda grupikohtumine kiusamises kahtlustatavatega (kui kiusajaid on mitu).
6. Hinda olukorda ja vastavalt vajadusele korralda kohtumine kiusajate ja ohvriga koos. Leidke lahendused, kuidas suhteid parandada ja sõlmige kokkulepped. Enamasti peab oma käitumist korrigeerima nii kiusaja kui ohver.
7. Tõsisema juhtumi puhul aruta tekkinud olukorda mõlema osapoole vanematega, vajadusel kaasa vanemad grupivestluse juurde.
8. Vajadusel/võimalusel suuna lapsevanematega vesteldes nii ohver kui kiusaja psühholoogi juurde.

Füüsiline vägivald

1. Märka muutusi lapse käitumises ja trauma jälgi tema kehal.
2. Julgusta ohvrit rääkima.

3. Püüa välja selgitada konflikti põhjused ja peamised vägivaldsete tegijad.
4. Tee koostööd lapsevanematega.
5. Käsitte juhtunut vastavalt olukorrale mõlema osapoolega eraldi, mõlema osapoolega koos või rühmas.
6. Kutsu vägivaldsete tegijate vanem või vägivaldsete tegijate koos vanematega probleemvestlusele.
7. Võimalusel suuna lapsevanematega vesteldes nii ohver kui vägivaldsete tegijate psühholoogi juurde.
8. Aita ohvril leida strateegiad enda kaitsmiseks ja vägivaldsete olukordade vältimiseks.
9. Aita vägivaldsetel leida toimivaid strateegiaid eneseväljendamiseks ning oma emotsioonidega toimetulekuks.

Koduse füüsilise väärkohtlemise kahtlus

Märgid, mis võivad viidata kodusele füüsilisele vägivaldsele:

- Laps kardab vanemaid.
- Laps ei taha koju minna.
- Seletamatu muutumine käitumises (rõõmsast kurvameelseks vms).
- Laps on hirmunud, endassetõmbunud, passiivne või kõrgenenud agressiivsusega.
- Ilmastikule sobimatu riidetuse kandmine verevalumite vms varjamiseks.
- Verevalumid kehal.
- Ennasthävitav käitumine või selle sagenemine.
- Kodust ära jooksmine.

Mida teha?

1. Räägi oma kahtlustest rühma meeskonna liikmele, lasteaia direktorile, vajadusel kohaliku omavalitsuse lastekaitse spetsialistile.
2. Ole lapse suhtes toetav ja julgustav, kuid mitte pealetükkiv.
3. Julgusta last oma muret täiskasvanuga jagama ja abi küsima.
4. Anna lapsele märku, et juhtumus ei ole laps süüdi.

NB! Vanemaid/hooldajaid ei tohi teavitada, kui on väiksema perevägivalda kahtlus, teavita kohaliku lastekaitse spetsialisti.

Seksuaalse väärkohtlemise kahtlus

Kui tead või kahtlustad, et keegi alla 16-aastane isik on jäetud hooletusse või et ta on emotsionaalse, füüsilise või seksuaalse väärkohtlemise ohver (või kui on oht, et ta selle ohvriks langeb), on seadusest tulenev kohustus teavitada sellest politseid. Kõige otstarbekam on teavitada Lastekaitsetalitust ja/või Noorsoopolitseid.

Esmaabi

Astmahoog

Tunnused:

- hingamisraskus, oluliselt pikenenud väljahingamine;
- vilinad väljahingamisel;
- raskenenud kõnelemine ja sosistamine;
- huuled, kõrvalestad ja küünevallid hallikassinised;
- rahutus, kurnatus;
- köha.

Esmaabi:

- säilita rahu ja julgusta kannatanut;
- aita tal kasutada oma astmahoo ravimeid;
- palu tal hingata aeglaselt ja sügavalt sisse ja lühidalt ning kiirelt välja;
- ära pane kannatanut pikali, las ta valib endale mugava asendi ise – harilikult istuva;
- kui hoog ei leevene, palu kannatanul võtta inhalaatori teine doos;
- kui inhalaatori toime puudub viie minuti jooksul, helista 112;
- aita kannatanul kasutada inhalaatorit iga 5-10 minuti järel;
- ära kasuta inhalaatorit rohkem kui maksimaalselt ette nähtud;
- jälgi kannatanu hingamist ja pulssi;
- kui kannatanu kaotab teadvuse, aseta ta püsivasse külili asendisse;
- vajadusel elustamise ABC.

Diabeet ehk suhkruhaigus

Kui varasemast teada suhkruhaige tunneb ennast halvasti, anna talle magusat, see kõrvaldab kiiresti hüpoglükeemia (normist madalam veresuhkru tase) ega kahjusta oluliselt hüperglükeemia (normist kõrgem veresuhkru tase) korral.

Eluohtlikud teadvusehäired diabeedi korral

Hüperglükeemia

Kõrge veresuhkur pikema aja jooksul võib viia teadvusekaotuseni. Teadvusekaotus kujuneb välja päevadega.

Tunnused:

- soe ja kuiv nahk, kiire pulss ja hingamine;
- atsetoonilõhn suust, tugev janu, sage urineerimine;
- ravita uimasus ja seejärel teadvusekaotus.

Esmaabi:

- kui kannatanu on teadvuseta, aseta ta püsivasse külili asendisse;
- helista 112;
- jälgi elutähtsaid funktsioone (teadvus, hingamist, pulssi).

Hüpoglükeemia

Teadvusehäire liialt madala veresuhkru korral (alla 3,0 mmol/l) kujuneb välja kiiresti, minutitega.

Tunnused:

- nõrkus, pearinglus, näljatunne;
- lihastõmbused, värinad;
- nahk kahvatu, külm, higine;
- ebaadekvaatne käitumine;
- kannatanu võib kiiresti kaotada teadvuse;
- sageli võivad esineda krambid.

Esmaabi:

- anna kannatanule kiiresti magusat jooki (4-5 supilusikatäit suhkrut klaasi vee kohta);

- võib anda ka kommi, šokolaadi, küpsist;
- kui kannatanu seisund paraneb kiiresti, anna talle rohkem süüa ja juua ning luba tal puhata, kuni ta hakkab ennast paremini tundma;
- kui kannatanu on teadvuseta, ava ta hingamisteed ja kontrolli hingamist ja pulssi;
- vajadusel elustamise ABC;
- kui teadvuseta kannatanu hingab, aseta ta püsivasse külili-asendisse;
- ära ürita teadvuseta kannatanule midagi suhu panna;
- helista 112

Epilepsiahoog

Sinu eesmärgid:

1. Kaitse kannatanut vigastuste eest;
2. abista teda pärast teadvuse taastumist;
3. kui vaja, helista 112.

Epilepsiale on iseloomulik:

- kannatanu kaotab järsku teadvuse, sageli karjatades vahetult enne;
- lihased muutuvad jäigaks, selg kumerdub tahapoole;
- võib tekkida hingamisseiskus;
- algavad kramplikud lihastõmbused, lõuad võivad olla kokkusurutud ja hingamine võib olla häälekas;
- suu võib olla täitunud verise süljega, kui esinevad keele või huulte hammustushaavad;
- kusepõis ja pärasool võivad tühjeneda;
- lihased lõõgastuvad ja taastub normaalne hingamine, kannatanu tuleb teadvusele mõne minuti jooksul;
- kannatanu võib olla uimane, käituda kummaliselt või endaga juhtunust mitte teadlik olla
- pärast hoogu võib kannatanu jääda sügavalt magama.

Esmaabi:

- kaitse kannatanut vigastuste eest. Püüa kergendada tema kukkumist, tee ruum tema ümber vabaks;
- ära pane talle midagi suhu, ära hoia teda jõuga kinni;

- ära kannatanut liiguta, kui ta pole otseses hädaohus;
- jäta meelde kellaaeg, millal kramp hakkas;
- võimalusel kaitse kannatanu pead, asetades pehme padja pea alla;
- vabasta kaela ümbritsevad riided;
- hoo lakkamisel ava hingamisteed ja kontrolli hingamist, vajadusel alusta elustamise ABC;
- kui kannatanu hingab, aseta ta püsivasse külili asendisse;
- märgi üles krambihoo kestus.

Helista 112, kui

- kannatanu on teadvuseta kauem kui kümme minutit;
- krambihoo kestab kauem kui viis minutit;
- krambid on esmakordselt elus;
- esinevad korduvad, järjestikused krambihood.

Nakkusoht lasteaias

Toidumürgituse ja haiguse kiire leviku kahtlusest või haiguse kiirest levitamisest teavitab lasteaia **direktor** viivitamatult Terviseameti kohalikku esindust.

Terviseameti valvetelefon: 53440429

Ennetusmeetmed

Kui esineb nakkushaigus, siis tuleks lapsevanemal teavitada sellest lasteaeda ja õpetaja teavitab lapsevanemaid. Teades infot nakkushaiguse kohta, oskavad teised lapsevanemad jälgida sümptomite tekkimist ning võimalusel saavad lapse varakult kodusele ravile jätta, vältides nii nakkuse levikut.

Nakkusohu vähendamiseks lasteasutuses suuremate nakkuspuhangute korral soovitab Terviseamet järgmist:

1. Ruume tuleb tuulutada regulaarselt, soovitav iga tunni lõppemisel vähemalt 10 minuti jooksul.
2. Korraldada igapäevaselt märgkoristus, koristamisel pesta lasteaialaud, ukseingid, söögilaud jmt tavaliste pesemis- ja desinfitseerimisvahenditega; mööblit, riuleid, radiaatoreid puhastada kaks korda nädalas.

3. Hoida raamatuid ja õppevahendeid võimalusel kappides, mitte lahtistel riiulitel.
4. Igapäevaselt puhastada ja desinfitseerida tualettruumi sisustus ja pinnad.
5. Tualettruumid varustada piisavas koguses kätepesu vahenditega ning paigaldada jalaga avatavad jäätmekonteinerid. Käsi peaks kuivatama personaalsesse rätikusse, paberrätikuga või automaatkuivati abil.

Tervisest lugupidav käitumine aitab ennetada grippi jt nakkushaigusi. Soovitame õpetajatel jälgida ja õpetada lastele, et:

1. Lapsed ei kasutaks teiste laste prille, joogipudeleid, lusikaid jms.
2. Köhides ja aevastades tuleb nina ja suu katta salvrätiga, varrukaga.
3. Kasutatud salvrätik tuleb kohe pärast kasutamist ära visata ja pesta käed seebiga.
4. Pesemata kätega ei tohiks puudutada või hõõruda silmi.
5. Käsi peab pesema tihti, pesema peab korralikult, vähemalt 15-20 sekundi jooksul.
6. Käsi peab kuivatama soovitavalt paberrätikutega.

Õppetöö ja õppimisaeg epideemia tingimustes

Õppetöö või õppimisaeg on epideemia (nakkushaiguste puhang, mis nõuab ulatuslike nakkustõrje meetmete kasutamist) tingimustes soovitatav ümber korraldada järgmiselt:

1. Tuleb vähendada massiürituste, huviringide ja muu ühistegevuse läbiviimist, eriti kinnistes ruumides.
2. Tagada vähemalt ühemeetrise distantsi võimalus laste vahel rühmaruumis. Kui ei ole võimalik, siis võimalusel lühendada tegevuste pikkust.
3. Epideemia ajal anda võimalus riskirühma kuuluvatel lastel ja õpetajatel jääda koju.
4. Täiustada koostööd lapsevanematega, selgitades, et haigena lasteaias käimine kurnab organismi ja haigestunu ohustab nakatumisega teisi.
5. Lapsevanemad ja pedagoogid peavad pöörama tähelepanu laste tervises seisundile. Gripiepideemia ajal haigusnähtudest nohu, köha, palaviku või kurguvalu - vähemalt kahe tunnuse üheaegsel esinemisel on põhjust laps koju jätta.
6. Haigusnähtude ilmnemisel lasteaias leida võimalus haigestunu ajutiseks eraldamiseks teistest kuni haige raviasutusse või koju saatmiseni.
7. Kui haigussümptomitega last ei ole võimalik teistest eraldada, tuleb haigele ette panna kirurgiline mask.
8. Haiguskahtlusega patsiendiga kokkupuutuvate inimeste arv tuleks viia miinimumini.

9. On oluline, et iga haigestunu (lasteasutuse personal, laps) jääks koju kuni tervenemiseni.

Laps võib lasteaeda tagasi tulla, kui palavikku ei ole olnud vähemalt 24 tundi.

Lasteaedade ja koolieelsete lasteasutuste sulgemine epidemioloogilisel näidustusel

Nakkushaiguste epideemiaks nimetatakse nakkushaiguste ulatuslikku levikut, mis haarab olulise osa antud piirkonna elanikkonnast, kus haigestumine ületab oluliselt antud nakkushaiguse tavahaigestumise taset ning nõuab nakkustõrje meetmete laiaulatuslikku rakendamist. Nakkushaiguste tõrje nõuded on kehtestatud Sotsiaalministri 31.oktoobri 2003 a. määrusega nr 123 „Nakkushaiguste tõrje nõuded“. Nakkushaiguste tõrje nõuetes on sätestatud nakkushaiguste tõrje ja epideemilise leviku tõkestamise juhised.

Epideemia korral võib lasteasutusi sulgeda. Sulgemisel lähtutakse epidemioloogilisest olukorrast nii riigis kui ka konkreetses maakonnas või vallas. Sulgemisettepanek tehakse iga konkreetse lasteasutuse jaoks eraldi.

Lasteasutuse sulgemise variandid:

1. Ennetavalt suletakse lasteasutused, kus õpivad erivajadusega lapsed.
2. Lasteasutus suletakse kõrge haigestunute arvu tõttu.
3. Lasteasutus suletakse, kui registreeritakse raske kulgemisega haigusjuhte, eriti laste seas.

„Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus“ § 28 alusel laste- ja hoolekandeametite ajutiselt sulgeda vallavanem või ka nimetatud asutuse juht pärast kooskõlastamist Terviseametiga.

Selleks, et õigeaegselt ja objektiivselt hinnata olukorda, on otstarbekas lasteaias pidada laste puudumise arvestust. Arvestust peetakse igapäevaselt vanuserühmade järgi ning edastatakse iganädalaselt Terviseameti maakondlikule üksusele, märkides laste puudumiste üldarv tavaolukorras.

LISA 1 Äkkrünnaku ähvarduse dokumenteerimise ankeet

Jää rahulikuks! Proovi vestlusest saada maksimaalselt infot, ära ise telefonikõnet lõpeta!

Kõne vastuvõtu aeg (kuupäev/kellaeg)
Mil viisil võib rünnak toimuda (kirjelda/tsiteeri ähvarduse teksti)?
Millal rünnak toimub (kuupäev/kellaeg)?
Kus rünnak toimub (aadress, objekti nimetus, asukoht)?
Kes on ründaja (kui on teada isik, siis lisada nimi, sünniaeg, kontaktid)? Kui on teada ründaja isikukirjeldus, siis lisada see.
Milliseid vahendeid ründaja võib kasutada (relvad, süütevahendid jm – kirjeldada nii täpselt kui võimalik.
Kas ründaja on sündmuskohal?
Mis on ründaja tegevuse eesmärk?
Helistaja asukoht, nimi, telefoninumber:
Kõne vastuvõtmise kuupäev ja kellaeg:

Kõne vastuvõtja nimi ja kontaktid:

HELISTAJA ISIK: mees naine tüdruk poiss laps, täpselt ei oska hinnata. Oletatav vanus _____

Mis keeles rääkis? eesti vene inglise muu _____

Kas helistaja kõneles murdes või murrakus? _____

Kas helistaja hääl oli Teile tuttav? jah ei

Kui jah, siis keda see meenutas? _____

KÕNE HINDAMINE

Iseloomusta helistaja kõnet (märgi sobivad):

kiire aeglane rahulik ärevil hirmunud kahtlev vihane enesekindel karjuv kriiskav selge kogelev kurb nutune joobes katkendlik
 kähisev mõmisev läbi nina seosetu segane rõõmus itsitustega
 aktsendiga moonutatud muu _____

Kas helistaja keelekasutus oli hea ja korrektne? jah ei

Kas hääletoon muutus kõne ajal? Kuidas? _____

Kas Teil tekkis mulje, et ähvardaja tunneb Teid või ähvarduse objekti? Miks te nii arvate?

Kas ähvardaja helistas ühe korra või mitu korda? _____

Kas ähvardaja kõnes esines kõnedefekte, viiteid vaimsele puudele või muud tavapärasest erinevat? Kui jah, siis mis konkreetselt?

Kas helistaja mainis kedagi nimeliselt? Keda? _____

Kas kõne taustal oli kuulda teiste inimeste hääli, naeru, itsitamist vms?

Kas kõne taustal oli kuulda müra (masinad, liikluse müra, muusika, muu)?

Muud tähelepanekud? _____

LISA 2 Kogunemiskohta jõudnute kontroll-leht

Rühm	Õpetaja	Kohal	Puudu	Võib viibida ohutsoonis	Märkused

LISA 3 Pommiähvarduse dokumenteerimise leht

Kõne vastuvõtu aeg (kellaeg, kuupäev) /.....

Kus lõhkeseadeldis asub (täpne aadress, objekti nimetus, asukoht)?.....

Milline lõhkeseadeldis välja näeb (suur, kuju, materjal jne)?.....

Kuidas käivitub?.....

Millal pomm plahvatab (kuupäev/kellaeg)? /

Millal ja kes pani?.....

Milline on pommipanemise eesmärk, taotlused, nõudmised?.....

Helistaja nimi ja telefoni number millelt helistatakse?.....

1. Helistaja isik: mees naine tüdruk poiss laps, täpsemalt ei oska hinnata.

Oletatav vanus _____

2. Mis keeles rääkis? eesti vene inglise muu _____

3. Kas helistaja hääl oli Teile tuttav? jah ei

4. Kui jah, siis keda meenutas? _____

5. Iseloomusta helistaja kõnet (märgi sobivad):

kiire aeglane selge kogelev vanduv moonutatud seosetu

segane erutatud nutune muu _____

6. Taustahelid:

inimhääled muusika liiklusmüra kontor tööstus itsitamine

muu _____

7. Kõne kokkuvõte:.....

8. Kas on objektil, asutusel või mõnel asutuses töötaval isikul eelnevalt esinenud (pommi) ähvardusi?

Täitja nimi, kuupäev, kellaeg, telefoninumber:

...../...../...../.....

LISA 4 SITUATSIOONIKAART

NB! Hoida kriisimeeskonnale kättesaadavas aga turvalises kohas

MIS JUHTUS?	
KUS JUHTUS?	
MILLAL JUHTUS?	
KES ON KANNATAJA(D)? (Näiteks vigastatu, hukkunu, pealtnägija vms.)	
KES LEIDIS/AVASTAS?	
MILLISED ASUTUSED ON KAASATUD/TEADLIKUD?	
KEDA ON OLUKORRAST TEAVITATUD?	
VÕIMALIKUD MÕJUTATUD OSAPOOLED?	